

Соціологічна асоціація України
Харківське відділення Соціологічної асоціації України
Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Соціологічний факультет
Кафедра соціології

**XVIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

«ЯКУБИНСЬКА НАУКОВА СЕСІЯ»

До 95-річчя від дня народження ОЛЕНИ ЯКУБИ

**«Мова війни: академічний, медійний, мистецький та
повсякденний дискурси»**

ПРОГРАМА

ХАРКІВ – 2024

ПРОГРАМА

XVIII Міжнародної науково-практичної конференції

«Якубинська наукова сесія»

«Мова війни: академічний, медійний, мистецький та повсякденний дискурси»

5 квітня 2024 р.

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

9.30 – 9.55 Підключення до ZOOM учасників конференції

10.00 – 10.15 Відкриття конференції, вітання

10.15 – 13.30 Пленарне засідання конференції

13.30 – 14.00 Перерва

14.00 – 17.00 Засідання секцій

17.00 – 17.30 Підведення підсумків конференції

Регламент виступів на конференції:

доповідь на пленарному засіданні – до 15 хвилин;

виступ на секції – до 7 - 10 хвилин;

коментарі та зауваги – до 2 хвилин.

Мови конференції: українська, англійська, польська.

ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

10.00 – 10.15

<https://us02web.zoom.us/j/7293704002?pwd=YVRxY1hGeW1PL1JMV216LzBiR204dz09&omn=88407015213>

Ідентифікатор конференції: 729 370 4002

Код доступу: Studia2024

ВІТАННЯ

**Ректорки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
докторки юридичних наук, професорки
*Тетяни Кагановської***

**Президента Соціологічної асоціації України, академіка НАН України
*Віля Бакірова***

**Проректора з науково-педагогічної роботи Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна, доктора юридичних наук, професора
*Олександра Головка***

**Деканки соціологічного факультету
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
кандидатки соціологічних наук, доцентки
*Олени Мурадян***

Модератори: *професорка Людмила Сокурянська* (Харківський національний університет Імені В.Н. Каразіна, кафедра соціології)
доцентка Олена Мурадян (Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, кафедра політичної соціології)

Новітні суспільні фактори, що визначають відносини між цивільними та військовими у війнах XXI століття

Федір Шандор – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціології та соціальної роботи Ужгородського національного університету, сержант ЗСУ

Медійна складова війни: виклики і ризики

Володимир Мазур – головний редактор телеканалу «Simon», заслужений журналіст України, старший лейтенант ЗСУ

Війна росії проти України: конструювання смислів в американських та українських телеграм-каналах

Ірина Шевченко – докторка філологічних наук, професорка, завідувачка кафедри ділової іноземної мови та перекладу Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Мова війни і війна мов у кінематографі

Лідія Стародубцева – докторка філософських наук, професорка, в.о.завідувачки кафедри медіакомунікацій соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Біженці від війни: мови опису і наукового аналізу

Ілля Кононов – доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри філософії та соціології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, візитінг-професор Карлтонського університету (Оттава, Канада)

Українські воєнні біженки: два роки в Польщі

Пьотр Длугош – доктор наук, професор, директор Центру досліджень молоді, керівник міждисциплінарної лабораторії дослідження війни в Україні, завідувач кафедри політики та соціальних досліджень Краківського педагогічного університету імені Комісії народної освіти (Республіка Польща)

Тематизація громадянського дискурсу в Україні часу війни

Людмила Скокова – докторка соціологічних наук, доцентка, провідна наукова співробітниця Інституту соціології НАН України,
Наталія Костенко – докторка соціологічних наук, професорка, завідувачка відділу Інституту соціології НАН України

Дискурси перемоги: альтернативи і безальтернативність

Євген Головаха – доктор філософських наук, професор, член–кореспондент НАН України, директор Інституту соціології НАН України

ЗАСІДАННЯ СЕКЦІЙ

14.00 - 17.00

СЕКЦІЯ 1

Сесія 1

ДОЛАЮЧИ НІМОТНІСТЬ: УКРАЇНЦІ ПРО ВІЙНУ З РОСІЄЮ

<https://us02web.zoom.us/j/89532662323?pwd=QTBiLzZLUlcwWFZqZEhKem16am52QT09>

Ідентифікатор конференції: 895 3266 2323

Код доступу: Dj79UdBD

Модератори: професорка **Юлія Сорока**,

доцентка **Алла Ніколаєвська** (Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, кафедра соціології)

Рідна мова: значущість і роль в умовах війни

Лариса Хижняк – докторка соціологічних наук, професорка, професорка кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Мова ворожнечі під час війни: засіб виживання та наслідки для спільноти

Юлія Сорока – докторка соціологічних наук, доцентка, професорка кафедри соціології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Зміни у мовленні українців: психологічний аспект

Леся Сало – кандидатка педагогічних наук, викладачка, голова циклової комісії загальноосвітньої, гуманітарної та соціально-економічної підготовки Відокремленого структурного підрозділу "Канівський фаховий коледж культури і мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини"

Нормативізація "ненормативного": обценна лексика в умовах війни

Алла Ніколаєвська – кандидатка соціологічних наук, доцентка, доцентка кафедри соціології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Сесія 2

ПЕРША ПОСТМОДЕРНА ВІЙНА У ДИСКУРСІ СОЦІОГУМАНІТАРНИХ НАУК

Модератори: професор **Олександр Голіков** (Харківський національний університет

імені В.Н. Каразіна, кафедра соціології),

доцентка **Світлана Романенко** (Одеський національний університет

імені І.І. Мечникова, кафедра соціальної роботи)

Вплив війни на проблематику досліджень і понятійний апарат соціології: актуалізація інструментів і термінів практичної психології

Ірина Нечитайло – докторка соціологічних наук, професорка, професорка кафедри соціології та психології Харківського національного університету внутрішніх справ

Психоаналітичний підхід до війни

Олександр Зубарєв – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

(Де)гуманізація мови соціологічних досліджень: на прикладі протоколів ООН щодо війни в Україні

Людмила Юзва – кандидатка соціологічних наук, провідна фахівчиня з методології та проведення соціальних і політичних досліджень Info Sapiens

Дослідження в умовах війни: очікувані та неочікувані аспекти проведення фокусованих інтерв'ю

Наталія Бойко – докторка соціологічних наук, провідна наукова співробітниця відділу соціальної психології Інституту соціології НАН України

Проблематика наукових досліджень щодо ветеранів російсько-української війни

Вікторія Сичова – докторка наук з державного управління, професорка,
Світлана Вакуленко – кандидатка соціологічних наук, доцентка
(кафедра соціології управління та соціальної роботи
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна)

Мілітарний переклад у ЗВО як запорука підготовки фахово зорієнтованої молоді

Світлана Купрікова – кандидатка педагогічних наук, доцентка,
завідувачка кафедри теорії і практики перекладу та іноземних мов
Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (м. Черкаси)

Війна та тероризм у сучасному світі: особливості вивчення з точки зору соціології соціальних проблем

Світлана Романенко – кандидатка соціологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри соціальної роботи Одеського національного університету
імені І.І. Мечникова

Можливості методології дискурс-аналізу в дослідженні академічного дискурсу війни

Олександр Голіков – доктор соціологічних наук, доцент, професор кафедри соціології
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

СЕКЦІЯ 2

Сесія 1

ОСКАРОНОСНА УКРАЇНСЬКА МУЗА ПРОТИ ГАРМАТ ВІЙНИ: ВСЕ ДЛЯ ФРОНТУ, ВСЕ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ

<https://us05web.zoom.us/j/82485534012?pwd=uPQTso6HsX0GbDYBevnWeZJAxJFX2k.1>

Модератори: професорка **Лідія Стародубцева** (Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, кафедра медіакомунікацій),
доцентка **Аліна Калашнікова** (Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій)

Фольклорні образи та алюзії в актуальному контенті українського інтернету та повсякдення 2022 - 2023 рр.

Михайло Красіков – кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри українознавства, культурології та історії науки НТУ "ХПІ"

"У дім прийшла війна": образна метафора і соціальна реальність

Алла Петренко-Лисак – кандидатка соціологічних наук, доцентка, доцентка кафедри галузевої соціології факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Художня мова війни: соціокультурні джерела образного арсеналу сучасного українського мистецтва

Аліна Калашнікова – кандидатка соціологічних наук, доцентка кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Мова війни: візуальний вимір

Віктор Савка – кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри соціології та соціальної роботи Національного університету «Львівська політехніка»

Visual Discourse of War: Constructing the Other

Аліна Мозолєвська – кандидатка філологічних наук, доцентка, доцентка кафедри романо-германської філології та теорії і практики перекладу з німецької мови Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Особливості розвитку імерсивних культурних практик в Україні під час війни

Олена Лісеєнко – докторка соціологічних наук, професорка, професорка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського

Культурні потреби одеситів в умовах війни

Тетяна Кривошея – кандидатка соціологічних наук, керівниця соціологічних проєктів ГО «Сприяння міжкультурному співробітництву» Одеського національного медичного університету

Тарас Шевченко у контексті культурного поступу воюючої України

Людмила Сокур – кандидатка історичних наук, учена секретарка Шевченківського національного заповідника (м. Канів)

Новітня поезія Ліни Костенко в процесі національного визволення України
Марія Лунак – кандидатка філологічних наук, наукова співробітниця,
гостьова науковиця університету Кембриджа (Сполучене Королівство)

Сесія 2

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОЛЕ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: СЛОВО ПРАВДИ ПРОТИ СЛОВА КРИВДИ

Модератори: доцентка **Ірина Солдатенко** (Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій), доцентка **Олександра Зінчина** (Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, кафедра філософії і політології)

Когнітивна складова інформаційної війни

Ігор Рущенко – доктор соціологічних наук, професор,
професор кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Соціальне менторство в умовах російсько-української війни

Алла Лобанова – докторка соціологічних наук, професорка,
професорка кафедри соціології та масових комунікацій
Криворізького державного педагогічного університету,
Дар'я Славіна – магістрантка гуманітарного факультету
Карлового університету (м. Прага, Чехія)

Особливості транснаціоналізації інформаційного та комунікативного простору України в умовах війни

Наталія Майструк – кандидатка соціологічних наук, доцентка, наукова співробітниця відділу економічної соціології Інституту соціології НАН України

Цифрова соціальна реклама в Україні під час війни: нові сенси, цілі та ефекти

Анастасія Тюпа – магістерка соціології,
Ірина Солдатенко – кандидатка соціологічних наук, доцентка,
завідувачка кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Роль інтернет-комунікацій у воєнний час

Карина Агаларова – кандидатка соціологічних наук, доцентка
кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціогуманітарних
дисциплін Державного біотехнологічного університету (м. Харків)

Інформаційна безпека в умовах війни

Олена Приходько – кандидатка соціологічних наук,
старша викладачка кафедри соціології та соціальних комунікацій
Криворізького державного педагогічного університету

"Інформаційний бронезилет" під час війни

Олександра Зінчина – кандидатка соціологічних наук, доцентка
кафедри філософії і політології Харківського національного університету
міського господарства імені О. М. Бекетова

СЕКЦІЯ 3
УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В ОПТИЦІ ВІЙНИ: СОЦІОЛОГІЧНИЙ ВИМІР

<https://us02web.zoom.us/j/7293704002?pwd=YVRxY1hGeW1PL1JMV216LzBiR204dz09&omn=88407015213>

Ідентифікатор конференції: 729 370 4002

Код доступу: Studia2024

Модератори: професорка **Людмила Сокурянська** (Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, кафедра соціології),
професорка **Людмила Калашнікова** (Криворізький державний педагогічний університет, кафедра соціології та масових комунікацій)

Соціальні ризики сучасного українського суспільства: соціологічні візії

Людмила Калашнікова – докторка соціологічних наук, професорка, професорка кафедри соціології та масових комунікацій Криворізького державного педагогічного університету

Критичне та системне мислення як відповідь на виклики воєнного часу

Наталія Отрешко – докторка соціологічних наук, доцентка, провідна наукова співробітниця Інституту соціології НАН України

Фактори впливу на оцінку держави під час війни

Андрій Горбачик – кандидат фізико-математичних наук, доцент, професор факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Трансформація колабораціонізму на тимчасово окупованих територіях Півдня України

Олександр Зубченко – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри філософії та соціології Маріупольського державного університету

Міжнародна спільнота і російсько-українська війна: аналіз сприйняття та поглядів

Оксана Химович – кандидатка соціологічних наук, доцентка кафедри соціології Львівського національного університету імені Івана Франка,
Тетяна Лапан – кандидатка історичних наук, доцентка кафедри соціології Львівського національного університету імені Івана Франка

Війна як чинник зміни соціальної структури українського суспільства

Зоя Шевченко – кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії, соціальних та політичних наук Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Очікування громадян щодо умов завершення російсько-української війни: основа формування та наслідки для поведінки

Максим Паращевін – доктор соціологічних наук, провідний науковий співробітник Інституту соціології НАН України

Соціально спрямована діяльність Православної церкви України в умовах війни

Світлана Коляденко – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри соціальних технологій Житомирського державного університету імені Івана Франка

Вплив психологічного стану працівників в умовах війни на трудові відносини

Катерина Щур – начальниця відділу кадрів Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (м. Черкаси)

Особливості соціальної адаптації здобувачів вищої освіти під час військової агресії

Оксана Борюшкіна – кандидатка соціологічних наук, доцентка, доцентка кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціогуманітарних дисциплін Державного біотехнологічного університету (м. Харків)

Національна ідентифікація студентів в умовах війни

Віра Кутирьова – кандидатка соціологічних наук, доцентка, доцентка кафедри соціології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Правосвідомість сучасного українського суспільства в умовах воєнного стану

Тетяна Марусяк – кандидатка соціологічних наук, доцентка кафедри соціології Львівського національного університету імені Івана Франка

Правові засади відповідальності батьків у процесі виховання дітей в умовах війни

Зоя Залібовська-Льніцька – кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри соціальних технологій Житомирського державного університету імені Івана Франка

Гетерогенність джерел соціального капіталу територіальних громад в умовах війни

Наталія Довбиш – магістерка соціології, аспірантка кафедри соціології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, консультантка із соціальних питань та моніторингу даних ГО "Проліска"

Трансформація дискурсу про свята в умовах війни

Софія Нолбат – магістерка соціології (Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна)

Українські вчителі про недоліки, переваги та перспективи дистанційного навчання в умовах воєнного стану

Роман Борисов – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Професійний вибір української молоді в умовах війни

Вікторія Беляєва – магістрантка кафедри соціології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, голова Студентського наукового товариства соціологічного факультету, магістрантка Уппсальського університету (Швеція)

Освітній фронт російсько-української війни: перемоги та невдачі

Людмила Сокурянська – докторка соціологічних наук, професорка, в.о. завідувачки кафедри соціології;
Дмитро Сопільняк – магістр соціології, аспірант кафедри соціології (Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна)

Підведення підсумків конференції

17-00 - 17-30

«Воєнна стихія»

Свої вірші читає **Світлана Горбунова-Рубан** – кандидатка соціологічних наук,
доцентка, заступниця Харківського міського голови з питань охорони здоров'я
та соціального захисту населення

РЕЗЕРВНІ МАЙДАНЧИКИ ЗАСІДАНЬ ПЕРШОЇ ТА ДРУГОЇ СЕКЦІЙ

(використовуються, якщо базовий майданчик не працює через енергетичні або комунікаційні проблеми)

Секція 1.

<https://us05web.zoom.us/j/85799966137?pwd=ijjy5h6zv4mUgM3RJqOz8Sa03s2Ezf.1>

Ідентифікатор конференції: 857 9996 6137

Код доступу: T4hPWS

Секція 2.

<https://us02web.zoom.us/j/9325934413?pwd=U3UxMWZIL2ZnUk1nellXbmZVdTZ2dz09>

Ідентифікатор конференції: 932 5934 413

Код доступу: Dream2023